

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta
katedra občanského práva
studijní oddělení

Oponentský posudek

diplomové práce Michala Hrnčíře : Právní pomoc v České republice

Diplomant si z poměrně širokého tématu právní pomoci vybral pro účely diplomové práce především subjekty, které právní pomoc poskytují a dále, jak uvádí v úvodu, se věnuje analýze advokacie. Ale i v tomto úzce vybraném tématu musí diplomant nutně redukovat, zejména s ohledem na rozsah počtu stran diplomové práce.

Práce je zpracována poměrně na slušné úrovni, jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a v závěrečné části autor cituje prameny. V práci je rovněž citována použitá judikatura.

K práci mám tyto připomínky :

Na straně 4 ve druhém odstavci shora, druhá věta, diplomant uvádí, že zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii v důsledku legislativní nedbalosti používá nikoli pojem právní pomoc, ale pojem právní služba. Na rozdíl od diplomanta se domnívám, že důvodem není legislativní nedbalost, ale úmysl zákonodárce. Pojem „služba“ je zde použit záměrně, aby bylo zdůrazněno, že jde především o právní pomoc poskytovanou za úplatu. Pojem právní pomoc je nepoměrně širší než užší pojem právní služba.

Na straně 10, druhý odstavec zdola v kapitole VI. Subjekty poskytující právní pomoc je uvedeno, že v zákoně o advokacii nalezneme základní vymezení okruhu subjektů, které právní pomoc mohou poskytovat.

Uvedená věta neodpovídá právní úpravě, neboť zákon o advokacii upravuje taxativním způsobem subjekty, které mohou podle tohoto zákona poskytovat právní službu v rámci advokacie. Nejde tedy o nějaké základní vymezení subjektu poskytující právní pomoc.

Na straně 12 v poslední větě posledního odstavce je uvedeno, že výkon advokacie je také spojen se širokou škálou profesní etiky, která advokátovi zakazuje například veřejně nabízet svoje služby, což se v praxi projevuje například nenápadností štítku advokáta na budovách, ve kterých je umístěna jeho advokátní kancelář. Zákon o advokacii, resp. stavovské předpisy nezakazují advokátům reklamu, neboť již od roku 2005 zákaz reklamy v advokacii neplatí. Stavovské předpisy pouze omezují určitým způsobem rozsah a především způsob provádění reklamy. V žádném případě se nejedná o uvedenou „nenápadnost štítků“, ale naopak stavovské předpisy uvádějí, že takové štítky musí být umístěny v sídle advokáta s uvedením, že se jedná o advokáta.

Na straně 13 ve druhém odstavci shora je uvedeno, že ve vyhlášce č. 177/1996 Sb., je upraven i seznam jednotlivých úkonů právní služby „(nyní ohodnoceny částkou 300,- Kč za právní úkon)“. Za prvé se nejedná o právní úkon, ale o úkon právní služby. Uvedená částka vytržená z kontextu nemá jakoukoli logickou souvislost s uváděnými tarifními hodnotami. Dále se v této větě hovoří o odměně advokáta za zmeškaný čas. Zde se nejedná o odměnu, ale o náhradu za zmeškaný čas, která je řazena mezi hotové výdaje. Na stejné stránce ve stejném odstavci v další větě je uvedeno, že vyhláška č. 484/2000 Sb., upravuje odměny advokáta, které jsou mu přiznány v souvislosti s řízeními před soudy. Nejde však o odměnu advokáta, ale o náhradu nákladů právního zastoupení, která přísluší nikoli advokátovi, ale klientovi.

Na straně 18 v prvním odstavci v tomto odstavci hovoří o jiné činnosti exekutora, tedy o exekutorském zápisu sloužící soudu jako veřejná listina, ale diplomant zapomíná na exekutorský zápis, který stejně jako notářský zápis o vykonatelnosti slouží jako exekuční titul podle § 274 o.s.ř.

Na straně 22 ve třetím odstavci zdola, diplomant uvádí, že právní vztahy těchto společností se řídí obchodním zákoníkem a v zájmu ochrany klientů zavádí určité zvláštní podmínky, aby byla odstraněna nevýhoda omezeného ručení společnosti. Diplomant o tom hovoří v souvislosti s tím, že v současné době je možné, aby advokacie byla prováděna i v rámci společnosti s ručením omezeným. Diplomant však zapomíná, že společnost s ručením omezeným se nejmenuje tak proto, že společnost ručí omezeně, ale omezeně ručí společníci.

Na straně 23 druhý odstavec shora, uvádí diplomant, že při samostatném výkonu advokacie se uplatňují základní ustanovení obchodního zákoníku o obchodní firmě a místě podnikání. Obchodní firma (firma) je však synonymem pouze tehdy, je-li podnikatel zapsán v obchodním rejstříku. Navíc u výkonu advokacie zákon používá výrazu sídlo a nikoli místo podnikání. Místo podnikání se vztahuje k podnikatelům podnikajícím na základě živnostenského oprávnění.

Na straně 26 třetí odstavec shora, uvádí diplomant, že právo na právní pomoc je ústavně zakotveno a pokud nastane případ, že určitá osoba se nemůže domoci poskytnutí právní pomoci, ačkoli žádala a oslovila advokáta a ten odmítl, je taková osoba oprávněna požádat Českou advokátní komoru, aby jí advokáta určila.

Diplomant by měla specifikovat, že taková osoba musí prokázat, že je zcela bez majetku, neboť nestačí prokázat pouze skutečnost, že žádala určitého advokáta a ten ji odmítl. Důvodem ustanovení advokáta Českou advokátní komorou je tedy nemajetnost klienta.

Na straně 38 třetí odstavec zdola je uvedeno, že koná-li advokát advokacii ve společnosti, odpovídá klientovi za škodu tato společnost. Uvedené tvrzení není zcela správné, neboť advokát, který určitého klienta zastupuje, jej zastupuje jako advokát – fyzická osoba, neboť právnická osoba zastupovat nemůže

Na straně první odstavec zdola, uvádí diplomant, že v dnešní době se bohužel, ale zcela zjevně v souladu s fungováním tržního hospodářství, dostane nejkvalitnější právní pomoci tomu, kdo má dostatek finančních zdrojů. Nevím odkud čerpá student právnické fakulty uvedený poznatek, neboť tento poznatek je spíše beletristický než právní. Totéž se týká tvrzení na straně 43 v prvním odstavci, že obzvláště starší poskytovatelé právní pomoci mají problémy se nově úpravě po tolika neměnných letech přizpůsobovat a překvapivě pojmy jako „Národní výbor“ atd. jsou stále slyšeny. Kromě toho, že národní výbor se nepíše s počátečním velkým písmenem, neboť se jednalo o název orgánu, nevím opět odkud čerpá diplomant svůj jednoznačný závěr. Domnívám se, že takováto beletristická tvrzení nepatří do diplomové práce studenta právnické fakulty.

Konečně podobný závěr platí na straně 49 v předposledním odstavci zdola, kde diplomant autoritativně tvrdí, že notářskému stavu chybí skupina mladých právníků, absolventů vysoké školy po roce 1989. Neznám přesná statistická čísla o věkovém složení členů Notářské komory, ale myslím si, že stejně jako v justici i v jiných profesích i zde docházelo a dochází k obměně dané věkem, neboť od roku 1989 již uplynulo 18 let.

Přes tyto výhrady vycházím logicky z poznatků, že diplomant nemá doposud praktické zkušenosti a své vědomosti čerpá v podstatě pouze z literatury a nikoli z praxe. Mám za to, že cíle a účelu práce bylo dosaženo.

Doporučuji proto, aby diplomová práce byla přijata.

JUDr. Tomáš Pohl

V Praze dne 10.4.2007